

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Modelo MD75PRO01

Programación de:

Canto, Música de Cámara e Idiomas

CANTO

Índice

1.	Introdución	3
2.	Metodoloxía	4
3.	Atención á diversidade.....	6
4.	Temas transversais.....	7
4.1	Educación en valores	7
4.2	Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)	7
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	8
6.	Secuenciación do curso.....	8
6.1	Curso:_____	9
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	49
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	49
9.	ANEXOS.....	51
9.1	Probas de acceso 1º de grao profesional	51
9.2	Probas de acceso a outros cursos	52
9.3	Criterios para a obtención dos premios fin de grao	60
	Táboa de Cotexo.....	61

1. Introducción

Posto que o instrumento vocal é o propio corpo e este sempre terá unhas características específicas para cada alumno, será ineludible ter en conta no seu ensino que esta non é unha disciplina exclusivamente musical senón que haberá que considerar a unidade psicofísica que conforma a cada alumno, tendo en conta os aspectos anatómico-funcionais e fisiolóxicos.

Engadiremos, pois, ao traballo técnico vocal-musical, o ensino dos devanditos aspectos do corpo humano, contribuíndo desde o principio a xerar un hábito de coidado do instrumento, o que fomentará o desenvolvemento da saúde física dos alumnos. O punto de partida deberá ser, xa que logo, a toma de conciencia, posto que esta é o único xeito de chegar a un posterior dominio do aparello fonador. Para iso terá que contar coa axuda do profesor que, mediante a observación e unha actitude constante de diálogo co alumno, axudará ao desenvolvemento de capacidades como: a auto-observación, o auto-análise e a autocrítica.

Doutra banda, malia que, lamentablemente, non existen no currículo de grado profesional, as clases colectivas de canto, fomentaremos desde o principio a participación en grupo, esixindo como mínimo a preparación dun dúo, terceto, etc. co fin de que o alumno integre os beneficios do traballo grupal. O contacto co público tamén o estimularemos desde un comezo, a través das audicións, posto que é necesario para que cobre sentido este tipo de aprendizaxe artística, cuxo fin último non deixa de ser a comunicación.

Dicir que aínda que se desglosaron nesta programación, obxectivos, contidos, etc. ao longo de cada curso, todos sabemos que ningunha evolución é tan só unha liña ascendente, senón que máis ben toma a forma de crecemento en espiral. É por iso que este desglose, aínda que necesario a efectos organizativos, non debe tomarse de xeito ríxido. Cada alumno parte dunha liña base e particular e a súa evolución é diferente. O profesor deberá ser o que marque a liña a seguir con cada un e suscite os cambios oportunos, cara unha mellor progresión. Cada curso superior deberá integrar

os obxectivos dos cursos anteriores e ter en conta, nos contidos e a metodoloxía, os efectos de bucle aos que fixemos referencia.

Os aspectos a través dos cales virarán sempre os obxectivos e contidos de todo o grado medio serán: a toma de conciencia e coordinación postural; a técnica respiratoria; técnica da emisión vocal; toma de conciencia e control de aspectos emocionais; o desenvolvemento da memoria; a fonética e estruturas gramaticais para a tradución dos textos nas diferentes linguas do currículo académico; a calidade interpretativa (aspectos estéticos, musicais, escénicos, etc); a colaboración en grupo e a execución en público.

Engadir, para rematar, o propósito de contribuír á integración nas clases de canto dos coñecementos adquiridos por parte do alumno nas outras disciplinas teóricoprácticas (non en balde os ensinamentos artísticos son ensinamentos de carácter interdisciplinar), fomentando a adquisición dunha cultura xeral e musical, así como a maduración persoal en canto aos aspectos emocionais, culturais, psicomotrices e técnicos suficientes, sen os cales nunca poderá chegar a ser un artista de calidade.

2. Metodoloxía

Sostida nos principios metodolóxicos suxeridos no Decreto que nos enmarca, levarase a cabo unha educación personalizada, dirixida á persoa, como ser individual, coas súas dificultades e peculiaridades particulares. Flexible, co fin de adaptarse a devandita particularidade, considerando o momento concreto en canto a madurez emocional e intelectual así como musical e artística. Así mesmo, o encadre pedagóxico estará sometido en todo momento ás leis da aprendizaxe máis fundamentais para un bo aproveitamento das clases. Partirase do concepto de profesor-guía, que aporte as súas observacións e análises cualificados así como solucións concretas a problemas e dificultades concretas pero desde o achegamento e non desde a imposición dos propios criterios. Trátase de acompañar e orientar no proceso, corresponsablemente cun alumno adulto que deberá incrementar paulatinamente o seu grado de receptividade e a súa capacidade de resposta aos

problemas técnico-interpretativos que se lle presenten. O profesor aportará recursos e técnicas ao alumno, pero será este último quen deba practicalas, adaptalas a si mesmo e adestralas, e tamén, porque non, perfeccionalas e amplialas se é posible.

Por tratarse dunha carreira artística estimularase no alumno a súa creatividade e a súa autonomía, considerando así mesmo, que os alumnos de canto son persoas adultas, normalmente maiores de 17 anos. Por iso a metodoloxía seguida tratará de dotar ao alumno, na medida do posible, de criterios propios na valoración dos seus progresos.

Unha educación baseada na colaboración mutua, no permanente diálogo entre profesores e alumno, na que o alumno poida tomar unha posición activa e responsable, desde o principio, non só como discente, senón como persoa que pode ter as súas propias opinións sobre o proceso de aprendizaxe que desenvolve.

A nosa meta será conseguir que o alumno goce coa súa propia voz. Desde o comezo da súa aprendizaxe trataremos de inculcar o sentido da relatividade e da temporalidade na visión / análise do son vocal producido. Deberá desenvolver actitudes como a paciencia, así como a inquietude e vontade de saber máis. Graduarase, polo tanto, a dificultade do repertorio en función do nivel do alumno e das posibilidades ao seu alcance nun breve prazo de tempo.

Ao comezo de cada ano académico realizaremos unha avaliación-diagnóstica completa que permita orientar o traballo con cada alumno e da que lle faremos partícipe. Nela teremos en conta os aspectos e as áreas de primordial interese.

Fomentaremos no alumno o desenvolvemento dunha actitude de investigación persoal para lograr a máxima beleza do seu son vocal na execución das súas obras, aplicando criterios estéticos fundamentados nunha cultura artística e musical adecuadas. Tamén trataremos de colaborar desde os comezos á expresión emocional do alumno, axudando a canalizar a súa emoción e conectala coas sensacións corporais e a técnica vocal aplicada.

En clases individuais dunha hora semanal de canto e unha hora de música de cámara a partir do terceiro curso de grado profesional, os alumnos farán exercicios específicos de técnica vocal (que incluírán técnica respiratoria e corporal ademais de emisión) así como interpretación das obras indicadas polo profesor. Estas traballaranse desde os diversos puntos de vista:

- técnica vocal
- musical e estilístico
- Idioma
- interpretativo-dramático

3. Atención á diversidade

A necesidade dunha atención individualizada, xorde do feito de que todos os alumnos son diferentes e cada un necesita unha atención especializada. Unha programación aberta ten o propósito de atender á diversidade. Partindo desta formulación, esta atención específica verá determinada por variables como por exemplo; as capacidades, os coñecementos previos, a atención, a motivación, particularidades físicas, etc.

A ensinanza de interpretación require dunha constante adaptación ás características específicas de cada alumno co propósito de dar unha resposta educativa o máis adecuada posible ás súas necesidades.

En canto ó alumnado con necesidades educativas especiais será preciso instrumentalizar as medidas de atención para a educación de alumnos que, por diversas razóns, temporalmente ou de maneira permanente, non están en condicións de alcanzar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades cos medios que habitualmente están a disposición do Centro.

A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria adoptará as medidas oportunas para a adaptación do currículo ás necesidades do alumnado. En todo caso, esas adaptacións respectarán no esencial os obxectivos fixados no currículo oficial.

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

Os temas transversais son temáticas que deben tratarse no sistema educativo e en todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe, pero que non conforman unha materia de estudio concreta, e ó mesmo tempo deben ser tratados en todas as materias do currículo. Constarán como temas transversais relacionados coa educación en valores os seguintes:

“Educación moral e cívica”

Promoveranse actitudes de tolerancia e respecto tanto coa realización de exercicios en grupo como individuais.

“Educación para a paz”.

Animarase a unha convivencia harmónica vendo as repercusións positivas da Música no mundo.

“Educación para a saúde e a calidade de vida”.

A través do canto mostrarse como unha posición corporal correcta e a práctica da respiración diafragmática, contribúen a mellorar a calidade de vida e a coida-la nosa saúde.

“Educación para a igualdade de oportunidades entre os sexos”.

Fomando grupos mixtos, inculcando valores de igualdade, e levando a cabo actuacións que non creen ningún tipo de diferenza entre sexos.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)

A constante presenza das TIC´s no mundo actual, fai importante tamén a presenza das mesmas na aula. Así, aproveitaremos os recursos dispoñibles para explorar e dar

a coñecer ó alumnado as posibilidades que nos proporcionan os distintos medios tecnolóxicos dispoñibles no centro (Internet, gravación, edición de son, edición de partituras, acceso a partituras de dominio público...)

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

- Será de particular interese a asistencia dos alumnos a concertos- recitais en directo, para iso tratarase de promovela mediante a información dos concertos máis interesantes.
- Tamén se informará de cursos de perfeccionamento relacionados coa especialidade, seminarios, conferencias, concursos, etc.
- Desde o departamento trataranse de coordinar audicións de música de cámara de xeito que os alumnos podan ampliar os seus criterios interpretativos e a colaboración con outros instrumentos distintos do piano.
- Tratarase de conseguir tamén que os alumnos de canto podan asistir a actividades complementarias de formación, mediante cursos que organice o propio departamento do conservatorio como outros que se organicen nos demais ámbitos educativos próximos (outros conservatorios da Comunidade, Escolas de Idiomas, Facultades de Filoloxía, Escolas de Teatro, etc.)

6. Secuenciación dos cursos

✓ INTRODUCCIÓN

Tendo en conta que non existen estudos de grado elemental na especialidade de canto será necesario durante este primeiro ano de grado profesional, dedicarnos ao ensino dos principios básicos da técnica vocal, pois non podemos partir da base de que estean adquiridos previamente, salvo excepcións. A maioría dos alumnos non

terán desenvolvido ningunha aprendizaxe profesional deste instrumento, cantarán en todo caso de xeito intuitivo e serían, algúns, integrantes de grupos vocais de diversa índole.

Así, será necesario que o alumno do primeiro ciclo adquira un coñecemento suficiente do mecanismo respiratorio e a toma de conciencia do uso do corpo para así adquirir un mínimo control da postura corporal correcta. Será tamén imprescindible dedicar polo menos o primeiro curso deste ciclo á corrección de “vicios” adquiridos no acto espontáneo e intuitivo de cantar.

6.1 **Curso: 1º Grao Profesional de Canto**

6.1.1 **Obxectivos**

- a) Adquirir coñecemento da importancia do bo uso do corpo e moi en especial do mecanismo respiratorio no logro dunha boa emisión vocal.
- b) Tomar conciencia dos hábitos adquiridos que interveñen interferindo no bo uso do noso corpo e xa que logo, interferindo nunha emisión libre da voz.
- c) Adquirir, progresivamente e dominar os coñecementos básicos da técnica respiratoria. Dominar o manexo correcto da musculatura costo-abdominal no acto inspiratorio.
- d) Coñecer e pronunciar correctamente os fonemas italianos, prestando especial atención a aqueles fonemas que teñan unha especial dificultade para un castelán-parlante.

6.1.2 **Contidos**

- a) Técnica corporal: Anatomía e fisioloxía do aparello vocal: Función e disfunción. Problemas típicos. Exercicios de relaxación e toma de conciencia corporal. Exercicios de fortalecemento da musculatura implicada na fonación. Toma de conciencia nos diferentes momentos da respiración e da emisión vocal.
- b) Adestramento dos articuladores: adestramento facial, uso da lingua, veo do padal, maxilar inferior e superior, musculatura larínxea e perilarínxea,... Detección das diferentes tensións corporais. Concepto de eutonía, etc.

Visualización de interpretacións en vídeo para a análise de cuestións relativas ao uso do corpo.

- c) Técnica respiratoria: Anatomía e fisioloxía do aparello respiratorio. Tipos de respiración. Estudo e práctica do mecanismo respiratorio correcto mediante exercicios sen e con voz.
- d) Emisión e proxección da voz: Coñecemento do mecanismo resoador. Anatomía e fisioloxía. Recoñecemento de sons nasais e guturais.
- e) Vocalizacións: exercicios de adestramento vocal e auditivo, en dificultade progresiva comezando por aqueles que faciliten máis unha emisión libre de tensións innecesarias e a estimulación dos resoadores faciais. Consonantes e vogais facilitadoras da resonancia facial. Práctica da extensión gradual da voz. Exercitación auditiva do timbre da propia voz. Audicións e conseguinte análise de intérpretes diferentes para o recoñecemento das diferentes formas de emisión.
- f) Outros aspectos: Análise fonético e vocal das obras.

Exercicios de técnica:

- a) Concienciación e coordinación postural. Técnicas diferentes de relaxación.
- b) Adestramento dissociado da musculatura.
- c) Respiración: exercicios para unha correcta inspiración. Posicións facilitadoras dunha boa respiración. Exercicios para a expansión do tórax, fortalecemento da musculatura abdominal, liberación da zona costal. Adestramento para o aumento da capacidade inspiratoria así como para o aumento do fiato, etc.
- d) Vocalizacións: terceiras, quintas, por grados conxuntos. Arpexios. Exercicios de boca pechada. Vocais claras e escuras. Consonantes nasais, xordas e sonoras. Exercicios para a flexibilización do padal brando. Exercicios para a liberación e soltura do maxilar inferior, flexibilización da lingua, relaxación labial, etc. Apertura dos resoadores.

6.1.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Demostrar coñecemento e control sobre a respiración e a postura

Preténdese avaliar a coordinación motriz tanto no acto inspiratorio como no espiratorio e o logro da regulación do esforzo muscular implicado no acto fonatorio.

Demostrar o dominio adquirido na execución das vocalizacións, estudos e obras integrando os aspectos musicais-estéticos e os técnicos.

Avaliase con iso a capacidade do alumno para, desde o comezo dos seus estudos, relacionar os seus coñecementos teóricos e técnicos e así lograr unha interpretación adecuada (segundo o seu nivel) na que desenvolva a súa capacidade expresiva.

b) ACTITUDE: PONDERACIÓN 10%

Interpretar de memoria obras en castelán e en italiano.

Valórase así o dominio e comprensión que o alumno posúe das obras así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro. Ademais se avalía a adquisición do coñecemento e comprensión da fonética do texto.

c) AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 30%

Presentar en público un programa axeitado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e o grado de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- a) Catro obras de calquera xénero e estilo, en italiano e en castelán.
- a) Dúas primeiras leccións do Método Vaccaj.
- b) Unha peza de conxunto de calquera xénero e estilo.
- c) Polo menos catro pezas deberán ser executadas de memoria.
- d) Amosar unha correcta aplicación dos aspectos técnicos tratados e da pronuncia da lingua correspondente a cada curso.

A participación nas audicións será de carácter obrigatorio, en función das que organice o departamento ao longo do curso. Só poderán acceder a ela aqueles alumnos que cumpran a programación correspondente.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición do traballo realizado mediante a realización de 3 audicións publicas ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Segundo as ponderacións de cada proba e un seguimento mediante avaliación continua.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedarán a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

6.1.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Segundo os criterios establecidos pola normativa de réxime interno do Conservatorio, o alumno terá dereito a unha avaliación alternativa, de carácter trimestral e na súa falta ao final do curso, e que constará da seguinte proba específica:

- a) O alumno realizará unha vocalización a petición do/ profesor/ra de canto.
- b) O alumno presentará un programa que inclúa catro cancións ou arias italianas. O alumno interpretará unha obra á súa elección e outra a elección do/a profesor/ra de canto.

- c) O resultado da proba expresarase mediante cualificación numérica, sendo positiva a igual ou superior a 5, e negativa a inferior a 5.

Probas extraordinarias de setembro

Probas de setembro e para aqueles alumnos que perdan o seu dereito á avaliación continua será das mesmas características que a de fin de curso.

6.1.5 Recursos didácticos

- Audicións comentadas para a escoita comparada de diversas versións e análise crítica dos diferentes aspectos.
- Realizaranse tamén gravacións en audio e vídeo, das súas clases para comprobar a súa evolución ademais de favorecer así a integración das sensacións internas co son real escoitado desde fóra. Uso de espello.
- Audicións públicas nas que poder expoñer o traballo de curso cara un público e gravada en vídeo, para un posterior visionado da mesma, co fin de realizar unha análise crítica dos aspectos traballados durante o curso.
- Actividades de exploración vocal: relaxación, disociación dos diferentes músculos e articuladores que afecten á calidade sonora. Lectura de textos de anatomía e fisioloxía vogal e sobre o uso do corpo.
- Realizaranse traballos de tradución e de revisión bibliográfica sobre temas técnicos ou histórico-estilísticos.

6.2 Curso: 2º Grao Profesional de Canto

6.2.1 Obxectivos

- Demostrar o control suficiente do aire mediante o uso da inspiración costo-abdominal e o apoio diafragmático-abdominal na expiración sonora, que posibilate unha correcta emisión, afinación e articulación da voz.

- Adquirir a toma de conciencia necesaria para lograr dissociar os diferentes elementos de articulación usados no canto e paulatinamente adquirir a coordinación necesaria entre os mesmos.
- Aplicar adecuadamente a fonética das linguas castelá, italiana así como a galega aplicadas ao canto e coidar o mantemento dunha boa dicción do texto.
- Ter a capacidade de poder traducir literalmente, con axuda do dicionario, os textos das partituras escritas en italiano.
- Adquirir conciencia da necesidade do coidado do instrumento vocal co fin de evitar a fatiga vocal así como lesións orgánicas. Adquirir unha actitude preventiva en función das características corporais persoais así como das características psicolóxicas que condicionan a voz.
- Toma de conciencia das peculiaridades psicolóxicas que poidan influír na correcta integración dos coñecementos técnicos.

6.2.2 Contidos

- Técnica respiratoria: Inspiración por reacción, baixada libre do diafragma. Técnica do appoggio.
- Técnica corporal e vocal: Exercicios de sensibilización e adestramento dos articuladores.
- Exercicios para a diferenciación dos diferentes estados musculares. Exercicios para o logro do ton xusto.
- Exercicios de fortalecemento e elasticidade da musculatura implicada no acto fonador.
- Exercicios para a flexibilidade articular.
- Concienciación da colocación da pelvis.
- Desprazamento da larinxe. Puntos de apoio (resonancia) da voz. Caixas de resonancia. Función do veo do padal.
- Outros aspectos técnicos e musicais: Concienciación dos factores que perturban a afinación vocal.
- Adestramento progresivo da memoria.

- Nocións sobre prevención, coidado e mantemento da voz sa. Exercicios de transcripción fonética e tradución.

Programa de Canto II Curso:

a) Exercicios de técnica:

- Os practicados durante o primeiro curso, cun maior afondamento e ampliación dos mesmos. Estimulación da capacidade de investigación persoal do alumno sobre o funcionamento do seu propio corpo. Exercicios corporais para o fortalecemento da parede abdominal. Exercicios para a alineación corporal correcta durante a fonación.
- Exercicios de aumento de presión subglótica.
- Exercicios para o favorecemento da posición larínxea adecuada.
- Reforzo e ampliación das vocalizacións de primeiro..

• Repertorio Orientativo para 1º e 2º cursos:

Método Vaccaj. En italiano: Arias antigas arranxadas por Parisotti, obras de Caccini, Monteverdi, cancións de Tosti e cancións napolitanas; madrigais italianos a tres e catro voces. Cancións españolas populares, arranxadas por García Lorca, cancións antigas españolas, cancións de Guridi, Albéniz, Obradors, Rodrigo, etc. Cancións populares iberoamericanas: Ginastera, Guastavino, etc. Romances a varias voces do XVII. Cancións galegas: Montes, Bal y Gay, Gaos, Marcial del Adalid, etc.

6.2.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras da voz.

Preténdese avaliar o coñecemento das características e o funcionamento fisiolóxico do instrumento vocal, e o grado de atención e compromiso na utilización das súas posibilidades

Demostrar o dominio adquirido na execución das vocalizacións, estudos e obras integrando os aspectos musicais-estéticos e os técnicos.

Avaliase con iso a capacidade do alumno para, desde o comezo dos seus estudos, relacionar os seus coñecementos teóricos e técnicos e así lograr unha interpretación adecuada (segundo o seu nivel) na que desenvolva a súa capacidade expresiva..

b) ACTITUDE: PONDERACIÓN 10%

Interpretar de memoria obras en castelán e en italiano.

Valórase así o dominio e comprensión que o alumno posúe das obras así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro. Ademais se avalía a adquisición do coñecemento e comprensión da fonética do texto.

Demostrar coñecemento do texto cantado en italiano.

Mediante este criterio preténdese avaliar o nivel de coñecementos adquiridos da lingua italiana, o manexo do uso do dicionario para a tradución literal e poética dos textos cantados

c) AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 30%

Presentar en público un programa axeitado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e o grado de madurez da súa personalidade artística.

Cantar en movemento e en postura estática.

Avaliamos así o grado de disociación adquirido entre a tonicidade muscular necesaria para cantar e a relaxación das articulacións esqueléticas.

Mínimos esixibles

- Unha canción española a libre elección do alumno.
- Unha canción ou aria italiana a libre elección do alumno.
- Unha canción española a elección do/a profesor/ra de canto.
- Unha canción ou aria italiana a elección do/a profesor/ra de canto.
- Amosar unha correcta aplicación dos aspectos tratados e da pronuncia da lingua correspondente a cada curso.

A participación nas audicións será de carácter obrigatorio, en función das que organice o departamento ao longo do curso. Só poderán acceder a ela aqueles alumnos que cumpran a programación correspondente.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición do traballo realizado mediante a realización de 3 audicións publicas ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Segundo as ponderacións de cada proba e un seguimento mediante avaliación continua.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedarán a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

6.2.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Segundo os criterios establecidos pola normativa de réxime interno do Conservatorio, o alumno terán dereito a unha avaliación alternativa, de carácter trimestral e na súa falta ao final do curso, e que constará da seguinte proba específica:

- a) O alumno realizará vocalizacións a petición do/ profesor/ra de canto.
- b) O alumno presentará un programa que inclúa catro cancións españolas e catro cancións ou arias italianas.
- c) O resultado da proba expresarase mediante cualificación numérica, sendo positiva a igual ou superior a 5, e negativa a inferior a 5.

Probas extraordinarias de setembro

Probas de setembro e para aqueles alumnos que perdan o seu dereito á avaliación continua será das mesmas características que a de fin de curso.

6.2.5 Recursos didácticos

- Audicións comentadas para a escoita comparada de diversas versións e análise crítica dos diferentes aspectos.
- Realizaranse tamén gravacións en audio e vídeo, das súas clases para comprobar a súa evolución ademais de favorecer así a integración das sensacións internas co son real escoitado desde fóra. Uso de espello.
- Audicións públicas nas que poder expoñer o traballo de curso cara un público e gravada en vídeo, para un posterior visionado da mesma, co fin de realizar unha análise crítica dos aspectos traballados durante o curso.
- Actividades de exploración vocal: relaxación, disociación dos diferentes músculos e articuladores que afecten á calidade sonora. Lectura de textos de anatomía e fisioloxía vogal e sobre o uso do corpo.
- Realizaranse traballos de tradución e de revisión bibliográfica sobre temas técnicos ou histórico-estilísticos.

6.3 Curso: 3º Grao Profesional de Canto

✓ INTRODUCCIÓN

Nesta segunda etapa de aprendizaxe o alumno deberá ter adquirida unha técnica vocal básica. É o momento, entón, de empezar a introducir novas habilidades como son: a capacidade de graduar a intensidade do son e de lograr diferentes cores tímbricas segundo os diversos requirimentos que impoñan as obras en canto a expresividade. Haberá, así mesmo, que ampliar o dominio do control do aire, o que terá como consecuencia a ampliación do fiato, e a mellora do “legato”.

Respecto ao aspecto musical, as habilidades adquiridas nos primeiros anos poñerán ao alumno en situación de poder estudar as súas obras máis detidamente. Se hai xa un control do aire e da resonancia facial o alumno poderá deterse no estudo do fraseo, respectando a intención dramática do texto, mediante a análise do mesmo nos planos musical e poético-literario. Será tamén necesario nesta etapa, que o alumno comece a recoñecer a existencia de diferentes estilos, formas e xéneros do repertorio vocal.

A partires do terceiro curso de grao profesional introducirase a materia de música de cámara, a cal poderá ser coincidente, nalgúns casos, co repertorio vocal destes cursos (lied romántico alemán con piano para unha e dúas voces, cancións italianas a dúas voces con piano, composicións de cámara de Donizetti, Bellini etc...) arias de oratorio que son realizables con órgano ou outros instrumentos orquestrais, como violín, cello, clarinete etc..., e repertorio barroco en colaboración co departamento de música antiga.

Doutra banda, introdúcese a materia de lingua alemá, moi diferente das empregadas ata agora en canto á fonética e a gramática. Ao ser unha fonética complexa para un castelán-parlante será necesario apoiar as clases de idiomas, facilitando ao alumno a integración dos distintos fonemas, sempre desde o correcto uso da articulación e da emisión do son, buscando a resonancia “en máscara”. Máis adiante, no 4º curso será necesario que afonde nos aspectos sintáctico-gramaticais que contribúan ao logro dunha autonomía suficiente na tradución dos textos das obras do seu repertorio, particularmente do lied, cuestión complexa posto que se trata de poesía.

6.3.1 Obxectivos

- a) Amosar un control suficiente do aire, mediante o correcto emprego da técnica respiratoria para o logro dunha emisión, afinación e articulación correcta da voz.
- b) Amosar a adquisición dos hábitos de hixiene e coidado necesarios do instrumento vocal, para así evitar lesións a medio e longo prazo.
- c) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diversas épocas e estilos, cunha dificultade adecuada ao nivel do alumno.
- d) Empregar a fonética adecuada do alemán e coidar unha dicción que faga intelixible o texto.
- e) Desenvolver o hábito de escoitar música co fin de adquirir cultura musical e establecer un concepto estético que permita ao alumno fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- f) Coñecer recursos para o manexo das dificultades / trabas de orixe psicolóxica que interfiran na correcta integración dos coñecementos técnicos.

6.3.2 Contidos

- a) Técnica respiratoria: Práctica dos exercicios de respiración. Accións antagónicas da musculatura respiratoria. Conexión aire-son. Vocalizacións. Fortalecemento da pechadura glótica.
- b) Concienciación da presión subglótica na vocalización. Adestramento da sensación de “apoio” do son, nos diferentes tipos de vocalización: picados, legato, messa di voce, reguladores,...
- c) Desenvolvemento da percepción corporal en canto ás sensacións fonatorias, conexión entre sensación corporal, audición e percepción propia do son coa información por parte do profesor das diferentes calidades obtidas do son.
- d) Interpretación de diversas obras segundo cada tipo vocal, en gradación paulatina de dificultade cun dominio técnico aceptable.

- e) Recoñecemento de diferentes calidades de son vocal en audicións de grandes intérpretes, así como análises das diferentes versións en canto a concepción estilística.
- f) Técnicas psicolóxicas de manexo e control da tensión e do medo escénico. Técnicas de reeducación postural.

Programa Canto III Curso

- Relaxación, concienciación, coordinación motriz e postural. Disociación da acción dos diferentes articuladores. Coñecemento e concienciación do antagonismo equilibrado dos músculos suspensorios da larinxe. Disociación das diferentes actitudes e esforzos musculares.
- Respiración: exercicios para o aumento da capacidade inspiratoria. Exercicios para mellorar a da expiración controlada (introdución do concepto “cantar sull’aria”).
- Vocalizacións: picados, axilidades curtas, exercitación con diferentes vocais, exercicios de gradación do son, exercicios para a homoxeneización do timbre ao longo da tesitura, exercicios para a ampliación do rexistro coa mesma calidade sonora.

6.3.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Demostrar coñecemento e control sobre a respiración e control postural.

Preténdese avaliar o grado de concienciación corporal para unha completa unidade funcional vocal e para erradicar tensións innecesarias causantes de compensacións articulares sobrantes e responsables da perda do control do aire.

Demostrar capacidade de concentración e serenidade antes de cantar.

Avaliase o grado de compromiso corporal e mental que facilite o estado de alerta inicial e necesario ao cantar, como da posterior alternancia acción/relaxación.

b) ACTITUDE: PONDERACIÓN 10%

Interpretar de memoria obras en alemán.

Avaliase o dominio e a comprensión fonética que posúe o alumno así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das obras.

**c) AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO:
PONDERACIÓN 30%**

Presentar en público un programa axeitado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e o grado de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Pezas do Vaccaj correspondentes ás leccións: VIII e IX.
- 1 aria de oratorio (música sacra en xeral).
- 1 aria de ópera italiana.
- 1 romanza de teatro lírico español.
- 2 lieder
- 1 canción de concerto española e 1 número de conxunto.

❖ Agás o oratorio cantaranse todas as pezas de memoria.

Repertorio Orientativo:

- Método Vaccaj. 25 lezioni ou vocalizzi Op. 10 per il medium della voce de Concone. Lieder de Mozart, Carl Philip E. Bach, Beethoven, Haydn. Lieder románticos de Schubert, Schumann, Brahms, etc. Composizione dá camera de Donizetti e de Bellini. Obras barrocas de Haëndel, Vivaldi, Carissimi, Pergolesi, etc. Obras clásicas de Mozart, Haydn, Martín e Adoitar, etc. Zarzuela de Vives, Sorozábal, Guridi, Barbieri, Serrano, Breton, etc. Cancións españolas de Guridi, Turina, Toldrá, García Abril, Falla, Granados, Rodrigo. Canción galega: Montes, Bal y Gay, Gaos, Marcial del Adalid, etc.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición do traballo realizado mediante a realización de 3 audicións publicas ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Segundo as ponderacións de cada proba e un seguimento mediante avaliación continua.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedarà a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

6.3.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Segundo os criterios establecidos pola normativa de réxime interno do Conservatorio, o alumno terán dereito a unha avaliación alternativa, de carácter trimestral e na súa falta ao final do curso, e que constará da seguinte proba específica: O alumno realizará vocalizacións a petición do/ profesor/ra de canto.

a) O alumno presentará un programa que inclúa:

- un aria de ópera italiana (séculos XVII, XVIII, XVIII ou XIX)
- dúas cancións de concerto española

- dúas cancións en italiano ou nas diversas linguas do estado (galego, catalán, vasco...)
- dous lieder
- unha romanza de teatro lírico español
- unha aria de oratorio, misa, pasión, cantata (en latín, italiano ou alemán)

O alumno interpretará:

- un aria de ópera
- unha romanza de teatro lírico español
- un aria de oratorio
- unha canción de concerto española
- un lied
- unha canción italiana ou nas diversas linguas do estado (galego, catalán, vasco...)

O resultado da proba expresarase mediante cualificación numérica, sendo positiva a igual ou superior a 5, e negativa a inferior a 5.

Probas extraordinarias de setembro

Probas de setembro e para aqueles alumnos que perdan o seu dereito á avaliación continua será das mesmas características que a de fin de curso, agás que deberá vir co seu pianista acompañante.

6.3.5 Recursos didácticos

- Audicións comentadas para a escoita comparada de diversas versións e análise crítica dos diferentes aspectos.
- Realizaranse tamén gravacións en audio e vídeo, das súas clases para comprobar a súa evolución ademais de favorecer así a integración das sensacións internas co son real escoitado desde fóra. Uso de espello.

- Audicións públicas nas que poder expoñer o traballo de curso cara un público e gravada en vídeo, para un posterior visionado da mesma, co fin de realizar unha análise crítica dos aspectos traballados durante o curso.
- Actividades de exploración vocal: relaxación, disociación dos diferentes músculos e articuladores que afecten á calidade sonora. Lectura de textos de anatomía e fisioloxía vogal e sobre o uso do corpo.
- Realizaranse traballos de tradución e de revisión bibliográfica sobre temas técnicos ou histórico-estilísticos.

6.4 Curso: 4º Grao Profesional de Canto

6.4.1 Obxectivos

- a) Coñecer as características e posibilidades da propia voz (extensión, timbre, flexibilidade, calidades expresivas, etc.) e saber utilizalas correctamente na interpretación.
- b) Profundar no repertorio vocal alemán: lied, singspiel.
- c) Dominar o uso do dicionario como recurso para lograr a tradución literal dos textos escritos en alemán.
- d) Promover a asistencia a concertos e recitais vogais en directo, que se organicen dentro e fóse do conservatorio.
- e) Promover o uso de técnicas de manexo e control do estrés e do medo escénico.
- f) Coñecer recursos escénicos.
- g) Tomar conciencia de tics, vicios posturais empregados no acto de cantar.

6.4.2 Contidos

- a) Práctica de vocalizacións que permitan a extensión gradual da voz, en ambos extremos. “Messa di Voce”, “cantar sull’aria”.
- b) Exercitación auditiva e desenvolvemento do timbre persoal, exercitación das diferentes cores vogais. Interpretación en colaboración con outros alumnos de canto.

- c) Práctica e exercitación da expresión corporal e vocal.
- d) Expresión corporal e escena. Medo escénico, estratexias de afrontamento.
- e) Comentarios críticos desde o punto de vista técnico e musical de concertos-recitais escoitados en directo, así como de gravacións.

Programa Canto IV Curso

Exercicios de técnica:

- Relaxación, concienciación e coordinación postural.
- Respiración: cantar co alento, incremento da capacidade inspiradora mediante exercicios de flexibilización torácica. Aumento do control espiratorio, flexibilización da musculatura abdominal no acto inspiratorio, fortalecemento da musculatura abdominal no “sostén” do alento.
- Vocalizacións: picados, axilidades máis longas: novena,... Práctica do Messa di voce. Alternancia picados-ligados. Adestramento na utilización dos diferentes rexistros.

6.4.3 Avaliación

Critérios de avaliación

a) TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Demostrar autonomía, en progresión crecente, cara á resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Avaliamos con este criterio a capacidade do alumno para a análise dos problemas técnicos e interpretativos, así como a capacidade para interrelacionar ambos aspectos. Tamén se avalía o grado de desenvolvemento da percepción das sensacións cinestésicas.

Mostrar coñecemento da propia idiosincrasia e das particularidades psicolóxicas que entran en xogo á hora de cantar (con e sen público)

Preténdese comprobar o grado de concienciación adquirido polo alumno en canto a características psicolóxicas e estados emocionais que interveñen na interpretación cantada das obras do seu repertorio.

b) ACTITUDE: PONDERACIÓN 10%

Demostrar dominio na interpretación de estudos e obras ligando os aspectos técnicos aos musicais.

Avaliase o desenvolvemento que acadou o alumno en canto a hábitos de estudo, capacidade analítica e autocrítica.

Interpretar de memoria obras en alemán.

Valórase así o dominio e comprensión que o alumno posúe das obras así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro. Ademais se avalía a adquisición do coñecemento e comprensión da fonética do texto.

**c) AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO:
PONDERACIÓN 30%**

Presentar en público un programa axeitado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e o grado de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Pezas do Método Vaccaj correspondentes á lección X
- Leccións 1 e 2 do método Concone (25 lezioni ou vocalizzi op.10 per il medium della voce).

- 1 aria de oratorio con recitativo
- 3 arias de ópera estranxeira con recitativo
- 3 romanzas de zarzuela.
- 2 cancións de concerto españolas e/ou italianas
- 2 lieder, e 1 número de conxunto.

❖ Agás o oratorio terán que ser interpretadas de memoria ao finalizar o curso.

Repertorio Orientativo:

Método Vaccaj. 25 lezioni ou vocalizzi Op. 10 per il medium della voce de Concone. Lieder de Mozart, C.Ph. E. Bach, Beethoven, Haydn. Lieder románticos de Schubert, Schumann, Brahms, etc. Composizione dá camera de Donizetti e de Bellini. Obras barrocas de Haëndel, Vivaldi, Carissimi, Pergolesi, etc. Obras clásicas de Mozart, Haydn, Martín e Adoitar, etc. Zarzuela de Vives, Sorozábal, Guridi, Barbieri, Serrano, Breton, etc. Cancións españolas de Guridi, Turina, Toldrá, García Abril, Falla, Granados, Rodrigo. Canción galega: Montes, Bal y Gay, Gaos, Marcial del Adalid, etc. etc.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición do traballo realizado mediante a realización de 3 audicións publicas ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Segundo as ponderacións de cada proba e un seguimento mediante avaliación continua.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedará a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

6.4.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Segundo os criterios establecidos pola normativa de réxime interno do Conservatorio, o alumno terán dereito a unha avaliación alternativa, de carácter trimestral e na súa falta ao final do curso, e que constará da seguinte proba específica:

- a) O alumno realizará vocalización a petición do/ profesor/ra de canto.
- b) O alumno presentará un programa que inclúa:
- Dúas arias de ópera
  - Dúas obras de teatro lírico español
  - Dúas arias de oratorio, misa, pasión... (en latín ou alemán)
  - Tres cancións de concerto españolas
  - Tres lieder
  - Un número de conxunto (dúo, trío... de ópera, oratorio ou teatro lírico español)
- c) Da relación presentada o alumno deberá realizar:
- Unha aria de ópera
  - Unha obra de teatro lírico español
  - Un aria de oratorio
  - Unha canción de concerto española
  - Un lied
  - Un número de conxunto

(unha das obras será escollida a libre elección polo alumno)

O resultado da proba expresarase mediante cualificación numérica, sendo positiva a igual ou superior a 5, e negativa a inferior a 5.

Probas extraordinarias de setembro

Probas de setembro e para aqueles alumnos que perdan o seu dereito á avaliación continua será das mesmas características que a de fin de curso, agás que deberá vir co seu pianista acompañante.

6.4.5 Recursos didácticos

- Audicións comentadas para a escoita comparada de diversas versións e análise crítica dos diferentes aspectos.
- Realizaranse tamén gravacións en audio e vídeo, das súas clases para comprobar a súa evolución ademais de favorecer así a integración das sensacións internas co son real escoitado desde fóra. Uso de espello.
- Audicións públicas nas que poder expoñer o traballo de curso cara un público e gravada en vídeo, para un posterior visionado da mesma, co fin de realizar unha análise crítica dos aspectos traballados durante o curso.
- Actividades de exploración vocal: relaxación, disociación dos diferentes músculos e articuladores que afecten á calidade sonora. Lectura de textos de anatomía e fisioloxía vogal e sobre o uso do corpo.
- Realizaranse traballos de tradución e de revisión bibliográfica sobre temas técnicos ou histórico-estilísticos.

6.5 Curso: 5º Grao Profesional de Canto

✓ INTRODUCCIÓN

É agora cando comeza a etapa de afondamento e consolidación dos coñecementos teórico-prácticos. O alumno deberá lograr o suficiente dominio da súa voz para así ser capaz de utilizala na execución dun repertorio de maior dificultade técnica e interpretativa. Nestes momentos o alumno ten de adquirir a capacidade de recoñecer as pasaxes máis significativas dunha obra, desde o punto de vista musical (integrando os coñecementos de harmonía e análise) e desde o punto de vista da técnica vocal. Así mesmo, será o momento de afondar na caracteroloxía dos diferentes personaxes que interprete, deberá coñecer non tan só o aria, ou a romanza que execute, senón toda a obra, mediante un traballo de investigación persoal que o motive na procura dunha maior calidade interpretativa.

É importante que a estas alturas o alumno coñeza un amplo abanico de estilos e formas vogais das diferentes épocas. Tamén deberá ter un maior coñecemento das posibilidades da súa voz en canto ao repertorio que lle vai mellor.

Será o momento, tamén, de introducir en maior medida o coñecemento de técnicas teatrais que posibiliten unha maior caracterización dramática dos seus personaxes, para iso se fomentará a visualización en vídeo de grandes intérpretes, tanto en recital como en interpretacións escenificadas. Propoñeráse ao alumno que complemente a súa formación neste eido, mediante a participación en actividades extraescolares, que poidan desenvolverse na cidade, sobre todo para aqueles que desexen continuar os seus estudos superiores, nos que se inclúen as materias de técnica corporal e escena lírica.

Esta etapa será tamén o momento de abordar a lingua francesa e inglesa, coa conseguinte introdución de repertorio nestes idiomas, destacará a “mélodie” francesa e o oratorio inglés polas súas vantaxes didácticas, ademais da ópera francesa e inglesa e tamén a música vocal americana.

Será tamén o momento de poñer en xogo a iniciativa persoal do alumno, cara á experimentación propia, como tamén á ampliación de coñecementos de historia da música vocal e de fisioloxía da voz. Aínda que ata agora teremos fomentado a lectura mediante a esixencia da elaboración de traballos teóricos, será fundamental que o alumno se faga consciente de que non é posible chegar a ser un intérprete de calidade, por moita técnica vocal que teña e aínda cunha intuición musical fora do común, se ademais non se ten unha gran cultura musical e xeral. Tamén tentaríamos de conseguir ata aquí que o alumno sexa consciente de que o seu instrumento é o propio corpo e que este haberá que mantelo san, mediante a alimentación adecuada para cada un e o logro da inclusión de medidas de hixiene vocal nos hábitos cotiáns. Tentaremos, doutra banda, de que se consolide como hábito, a práctica dalgunha actividade física, a que lle vaia mellor.

6.5.1 Obxectivos

- a) Progresar na técnica vocal e corporal de maneira que se produza un bo nivel no manexo do aire e técnica de fraseo adecuada.

- b) Lograr un bo desenvolvemento da concienciación corporal que redunde na automatización da postura correcta, a tonicidade e flexibilidade idóneas da musculatura intervinde e no aumento da percepción auditiva correcta.
- c) Lograr obxetivar as diferentes sensacións corporais e cinestésicas.
- d) Dominar a fonética das linguas francesa e inglesa e o uso dunha dicción correcta que posibilite a intelixibilidade do texto.
- e) Progresar no estudo de todos os aspectos importantes (musicais, vogais, literarios, estilísticos) para o logro dunha interpretación adecuada das obras musicais.

6.5.2 Contidos

- a) Os rexistros.
- b) Calidades diversas do son.
- c) Elección do repertorio propio de cada voz, en dificultade crecente e gradual.
- d) Audicións comparadas de grandes intérpretes mediante análise crítica das mesmas.
- e) Tradución de textos en francés e inglés.
- f) Fisioloxía vogal.
- g) Dominio do aire.
- h) Técnicas escénicas.
- i) Manexo do medo escénico.
- j) Estilos musicais.

Programa Canto V Curso

Exercicios de técnica:

- Relaxación, coordinación e coordinación postural. Aliñación en movemento. Integración dos diferentes xestos dramáticos co bo uso do corpo.
- Exercicios de concentración, arrefecemento muscular e vocal en situacións de tensión.

- Respiración: inspiración por reacción, técnica de “sostén” do aire en diferentes tipos de frases (picados, legato, frases longas con messa di voce, diminuendo e crescendo, pianíssimo-forte, etc.).
- Vocalizacións para o desenvolvemento do legato, igualación da tesitura, extensión máxima da voz por ambos extremos, igualación da calidade do son coas diferentes vocais, utilización de diferentes consonantes sen perda de calidade de son. Exercicios con diferentes sons vocálicos do francés e do inglés. Desenvolvemento do uso dos resoadores na máscara, mediante o uso de consonantes nasais e outros exercicios. Exercicios para a mellora dos ataques do son así como para a finalización do mesmo. Cromatismos, práctica do mezza voce.

6.5.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Interpretar obras de distintas épocas e estilos.

Mediante este criterio avalíase o coñecemento do alumno do repertorio vocal e das súas obras máis representativas, así como o grado de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.

Demostrar dominio na execución de estudos e obras integrando os aspectos técnicos e musicais.

Comprobamos con iso o desenvolvemento alcanzado en canto a hábitos de estudo, capacidade de análise e capacidade autocrítica.

b) ACTITUDE: PONDERACIÓN 10%

Interpretar de memoria obras en francés e inglés.

Valoramos así o dominio e a comprensión fonética que o alumno posúe das obras e a súa capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.

**c) AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO:
PONDERACIÓN 30%**

Presentar en público un programa axeitado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e o grado de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- 2 obras do Método Vaccaj a escoller da lección XI en diante
- 2 leccións do método de canto per il medium della voce. Op.10 de Concone.
- 1 Aria de oratorio con recitativo
- 1 número de conxunto de oratorio
- 1 acto completo de ópera (que inclúa polo menos un aria)
- 1 acto completo de zarzuela (que inclúa polo menos unha romanza)
- 2 cancións/arias inglesas, e 2 cancións/arias francesas
- 3 cancións de concerto españolas.
-

Repertorio Orientativo:

Método Vaccaj. Método Concone. Mélodies de Fauré, Debussy, Poulenc, Satie, Ravel, Duparc, etc. Obras barrocas de Haëndel, Purcell, Vivaldi, etc. Obras clásicas e románticas de Mozart, Haydn, Beethoven, Schubert, Bellini, Donizetti, Grieg, etc. Obras de cámara e óperas de Bellini, Donizetti, Rossini, Verdi, Puccini, etc. Cancións escocesas e inglesas do XIX. Cancións e óperas inglesas ou americanas de Britten, V. Williams; Haëndel, Purcell, Menotti, Barber, Weill, Gershwing, etc. Zarzuelas de Vives, Serrano, Sorozábal, Torroba, etc. Cancións españolas de Falla, Toldrá, Turina,

Granados, Rodrigo, etc. Óperas francesas de Bizet, Donizetti, Gluck. Canción galega: Montes, Bal y Gay, Gaos, Marcial del Adalid, etc. etc.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición do traballo realizado mediante a realización de 3 audicións publicas ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Segundo as ponderacións de cada proba e un seguimento mediante avaliación continua.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o

proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedarán a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

6.5.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Segundo os criterios establecidos pola normativa de réxime interno do Conservatorio, o alumno terá dereito a unha avaliación alternativa, de carácter trimestral e na súa falta ao final do curso, e que constará da seguinte proba específica:

- a. O alumno realizará vocalizacións a petición do/ profesor/ra de canto.
- b. O alumno presentará un programa que inclúa:
  - Tres arias de ópera, unha delas con recitativo
  - Tres obras de teatro lírico español, unha delas con recitativo
  - Tres arias de oratorio, misa, cantata, pasión...
  - Tres cancións de concerto españolas
  - Seis cancións de concerto en lingua non española: lied alemán, mélodie francesa, canción inglesa, etc
  - Dous números de conxunto
- Da relación presentada o alumno interpretará:
  - Unha aria de ópera
  - Unha obra de teatro lírico español
  - Unha aria de oratorio

- Unha canción de concerto española
- Tres cancións de concerto en lingua non española
- Un número de conxunto

(O alumno poderá escoller unha das obras á súa libre elección)

O resultado da proba expresarase mediante cualificación numérica, sendo positiva a igual ou superior a 5, e negativa a inferior a 5.

Probas extraordinarias de setembro

Probas de setembro e para aqueles alumnos que perdan o seu dereito á avaliación continua será das mesmas características que a de fin de curso, agás que deberá vir co seu pianista acompañante.

6.5.5 Recursos didácticos

- Audicións comentadas para a escoita comparada de diversas versións e análise crítica dos diferentes aspectos.
- Realizaranse tamén gravacións en audio e vídeo, das súas clases para comprobar a súa evolución ademais de favorecer así a integración das sensacións internas co son real escoitado desde fóra. Uso de espello.
- Audicións públicas nas que poder expoñer o traballo de curso cara un público e gravada en vídeo, para un posterior visionado da mesma, co fin de realizar unha análise crítica dos aspectos traballados durante o curso.
- Actividades de exploración vocal: relaxación, disociación dos diferentes músculos e articuladores que afecten á calidade sonora. Lectura de textos de anatomía e fisioloxía vogal e sobre o uso do corpo.
- Realizaranse traballos de tradución e de revisión bibliográfica sobre temas técnicos ou histórico-estilísticos.

6.6 **Curso: 6º Grao Profesional de Canto**

6.6.1 **Obxectivos**

- a) Mellorar as capacidades auditivas e vocais, dominando o xesto vocal, a aliñación corporal, control hiperbárico, tonicidade glótica, elasticidade articulatória, etc.
- b) Adquirir destreza na lectura e estudo das partituras e, dominar o uso da terminoloxía vocal, favorecedora da comunicación cos demais.
- c) Afondar no repertorio vocal inglés e francés e ampliar os estilos.
- d) Adquirir hábitos de improvisación vocal que favorezan a utilización e recreación dos adornos dos distintos estilos.
- e) Dominar o uso dos dicionarios para a tradución literal de textos en inglés e francés.

6.6.2 **Contidos**

- a) Anatomía e fisioloxía vocal.
- b) Hixiene vocal.
- c) Lectura e análise de textos sobre técnica vocal e corporal así como sobre estética vocal.
- d) Análise de audicións de diversos estilos e épocas.
- e) Fonética e tradución de textos cantados en inglés e francés.

Programa Canto VI Curso:

Exercicios de técnica:

- Relaxación e coordinación postural.
- Respiración
- Axilidades de ampla extensión. Filados. Exercicios para o axuste da afinación. Exercicios para a procura de diferentes cores tímbricos, etc.
- O trino e o vibrato. Ornamentación.
- Exercicios para perfeccionar o ataque do son.

6.6.3 Avaliación

Criterios de avaliación

a) TRABALLO PERSOAL: PONDERACIÓN 60%

Demostrar dominio no uso do esforzo muscular e a respiración axeitados ás esixencias da execución vocal.

Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz, o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a produción vocal e o grado de relaxación necesaria, acadando as disociacións necesarias entre as diferentes partes do corpo implicadas no acto fonador e evitando crispacións provocadoras da perda de control na execución

Demostrar o dominio na execución das obras, mediante a integración dos aspectos técnicos e musicais.

Este criterio avalía a capacidade de interrelacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para acadar unha interpretación axeitada. Isto é, boa alienación corporal, ao servizo dunha correcta emisión e articulación que posibilite a correcta inflexión e intelixibilidade do texto; dominio dos cambios dinámicos, ao servizo da expresión; e capacidade de dar riqueza tímbrica á voz en toda a súa extensión, sendo que os dous conceptos –timbre vocálico e timbre extravocálico, deben atoparse en sutil equilibrio.

b) ACTITUDE: PONDERACIÓN 10%

Interpretar de memoria obras nos diferentes idiomas da especialidade.

Valórase así o dominio e comprensión que o alumno posúe das obras así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro. Ademais se avalía a adquisición do coñecemento e comprensión da fonética e a expresión do texto.

c) AUDICIÓNS – GRAO DE CONSECUCIÓN DO REPERTORIO: PONDERACIÓN 30%

Presentar en público un programa axeitado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grado de madurez da personalidade do alumno na elección do repertorio ademáis de avaliar o coñecemento desenvolvido polo alumno do manexo de técnicas de afrontamento da tensión e da capacidade de concentración desenvolvida durante a execución en público.

Mínimos esixibles

- 3 pezas do Mét. Vaccaj, das leccións XI ao final, diferentes das do curso anterior.
- Tres pezas do Método Concone
- 1 Oratorio (que inclúa como mínimo unha aria e un número de conxunto)
- 2 Actos completos de ópera (que inclúan como mínimo un aria e un número de conxunto)
- 2 Actos completos de zarzuela (que inclúan como mínimo unha romanza e un nº de conxunto)
- 2 melodies françaises, e 2 cancións inglesas ou americanas
- 1 Ciclo de cancións de concerto españolas

Repertorio Orientativo:

Método Vaccaj. Método Concone. Mélodies de Fauré, Debussy, Poulenc, Satie, Ravel, Duparc, etc. Obras barrocas de Haëndel, Purcell, Vivaldi, etc. Obras clásicas e románticas de Mozart, Haydn, Beethoven, Schubert, Bellini, Donizetti, Grieg, etc. Obras de cámara e óperas de Bellini, Donizetti, Rossini, Verdi, Puccini, etc. Cancións escocesas e inglesas do XIX. Cancións e óperas inglesas ou americanas de Britten, V. Williams; Haëndel, Purcell, Barber, Weill, Gershwing, etc. Zarzuelas de Vives, Serrano, Sorozábal, Torroba, etc. Cancións

españolas de Falla, Toldrá, Turina, Granados, Rodrigo, etc. Óperas francesas de Bizet, Donizetti, Gluck. Canción galega: Montes, Bal y Gay, Gaos, Marcial del Adalid, etc. etc.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Procedementos:

- Observación individual do aprendizaxe mostrado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.
- Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición do traballo realizado mediante a realización de 3 audicións publicas ao longo do curso.

Ferramentas:

- Diario de aula.
- Boletín de cualificacións.

Criterios de cualificación

Segundo as ponderacións de cada proba e un seguimento mediante avaliación continua.

Calibración

Realizarase, ao menos, una proba anual de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente.

Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Quedarán a criterio do profesor a través do seguimento diario do alumno, valorando os avances en cada un dos obxectivos e contidos do curso e a correcta integración por parte do alumno deses aspectos.

6.6.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Segundo os criterios establecidos pola normativa de réxime interno do Conservatorio, terán dereito a unha avaliación alternativa, de carácter trimestral e na súa falta ao final do curso, e que constará da seguinte proba específica:

- a. O alumno realizará vocalizacións a petición do/ profesor/ra de canto.
- b. O alumno presentará un programa que inclúa:
  - Tres arias de ópera, unha delas con recitativo, de diferentes épocas e estilos
  - Un número de conxunto de ópera
  - Duas obras de teatro lírico español, unha delas con recitativo
  - Un número de conxunto de teatro lírico español
  - Duas arias de oratorio, misa, cantata, pasión...
  - Un número de conxunto de oratorio, misa, cantata, pasión...
  - Catro cancións de concerto españolas
  - Oito cancións de concerto en lingua non española: catro das mesmas serán, obrigatoriamente en lingua inglesa e francesa

a) Da relación presentada o alumno interpretará:

- Unha aria de ópera
- Unha obra de teatro lírico español
- Unha aria de oratorio
- Unha canción de concerto española
- Tres cancións de concerto en lingua non española
- Un número de conxunto

(O alumno poderá escoller unha das obras á súa libre elección)

O resultado da proba expresarase mediante cualificación numérica, sendo positiva a igual ou superior a 5, e negativa a inferior a 5.

Probas extraordinarias de setembro

Probas de setembro e para aqueles alumnos que perdan o seu dereito á avaliación continua será das mesmas características que a de fin de curso, agás que deberá vir co seu pianista acompañante.

6.6.5 Recursos didácticos

- Audicións comentadas para a escoita comparada de diversas versións e análise crítica dos diferentes aspectos.
- Realizaranse tamén gravacións en audio e vídeo, das súas clases para comprobar a súa evolución ademais de favorecer así a integración das sensacións internas co son real escoitado desde fóra. Uso de espello.
- Audicións públicas nas que poder expoñer o traballo de curso cara un público e gravada en vídeo, para un posterior visionado da mesma, co fin de realizar unha análise crítica dos aspectos traballados durante o curso.
- Actividades de exploración vocal: relaxación, disociación dos diferentes músculos e articuladores que afecten á calidade sonora. Lectura de textos de anatomía e fisioloxía vogal e sobre o uso do corpo.

- Realizaranse traballos de tradución e de revisión bibliográfica sobre temas técnicos ou histórico-estilísticos.

Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

---

A información que proporciona a avaliación é útil para ver se alcanzamos os obxectivos propostos, e en función disto, para rectificar e actualizar constantemente as dificultades que presente o/a alumno/a, tanto no proceso de ensino-aprendizaxe coma na súa programación. A avaliación será:

- Inicial: Permitíranos saber os coñecementos previos do alumno/a sobre o tema para adecuar o desenvolvemento da materia ao seu nivel.
- Continua: Permítenos un control e seguimento do proceso de ensinanza-aprendizaxe posibilitando a súa progresiva e continua adecuación ás dificultades e necesidades que vaian xurdindo respecto á planificación inicial.
- Sumativa ou final: Consiste en comparar os obxectivos iniciais cos resultados finais e permitíranos coñecer se os/as alumnos/as alcanzaron os obxectivos propostos inicialmente.

Asimesmo debemos fomentar que o/a alumno/a participe no proceso de avaliación a través da autoavaliación e a coavaliación para impulsar a autonomía do alumnado, a súa implicación responsable e a elaboración de xuízo e criterio.

Deste xeito previamente realizarase unha avaliación inicial do/da alumno/a para coñecer o nivel de partida dende o cal comeza a súa aprendizaxe. Durante todo o curso farase unha avaliación continua do/da alumno/a mediante a observación sistemática das actividades deseñadas para o seu desenvolvemento na aula. Desta forma, as mesmas tarefas son á vez actividades de avaliación. Por último concluírase cunha avaliación final resultado do traballo do/da alumno/a durante todo o curso, baseándose nos obxectivos conseguidos.

7. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

---

Farase un seguimento e avaliación continua da programación a través do diario de aula, así como un seguimento máis xeral da mesma nunha reunión mensual do departamento de canto.

Valoraranse e poñeranse en común as dificultades atopadas así como a adecuación da programación ó nivel do alumnado, tomando constancia para unha posible corrección posterior.

Todos aqueles aspectos que sexan destacables tanto para a mellora das programacións como para a mellora xeral do funcionamento do Departamento serán reflectidos na Memoria Final de Curso do Departamento.

8. ANEXOS

8.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Os aspirantes deberán presentar tres obras libres pertencentes ao repertorio clásico e das cales, a lo menos unha, será de memoria. Podendo ser estas: canción de concerto española ou estranxeira, ópera, zarzuela, misa, cantata ou oratorio, etc.

Obras Orientativas

Canción en italiano:

Arias antigas arranxadas por Parisotti, obras de Caccini, Monteverdi, cancións de Tosti e cancións napolitanas; madrigales italianos a tres e catro voces.

Cancións españolas:

Populares arranxadas por García Lorca, cancións antigas españolas, cancións de Guridi, Albéniz, Obradors, Rodrigo, etc.

Cancións populares iberoamericanas:

Ginastera, Guastavino, etc. Romances a varias voces do XVII.

Cancións galegas:

Juan Montes, Baldomir, Val y Gay, Rogelio Groba, Andrés Gaos, etc.

Oratorio, misa, cantata, etc.:

Vivaldi, Mozart, Haydn, Bach, Haendel, etc.

Criterios de avaliación e cualificación

Para o primeiro curso terase en conta:

1. A interpretación das obras presentadas polo aspirante e as súas cualidades naturais cara a un posterior estudo do canto.

2. Coñecementos previos do instrumento.
3. Fluidez no estudo, aplicación do texto, e interpretación da obra a repentizar.

Os aspirantes virán acompañados do seu pianista.

Presentarán unha copia das partituras ao tribunal examinador.

8.2 Probas de acceso a outros cursos

Probas de acceso 2º de grao profesional

Interpretación de tres obras, a elección do alumno, pertencentes a grupos diferentes do repertorio clásico: ópera, zarzuela, canción de concerto española ou estranxeira, misa, cantata ou oratorio, etc.

Polo menos unha obra será interpretada de memoria.

Proba de lingua italiana.

Obras Orientativas

Canción en italiano:

Arias antigas arranxadas por Parisotti, obras de Caccini, Monteverdi, cancións de Tosti e cancións napolitanas; madrigales italianos a tres e catro voces.

Cancións españolas:

Populares arranxadas por García Lorca, cancións antigas españolas, cancións de Guridi, Albéniz, Obradors, Rodrigo, etc.

Cancións populares iberoamericanas:

Ginastera, Guastavino, etc. Romances a varias voces do XVII.

Cancións galegas:

Juan Montes, Rodolfo, Viro, Rogelio Groba, Andrés Gaos, etc.

Oratorio, misa, cantata, etc.:

Vivaldi, Mozart, Haydn, Bach, Haendel, etc.

Criterios de avaliación e cualificación

Para segundo curso terase en conta a interpretación das obras presentadas polo aspirante e as súas calidades naturais cara a un posterior estudo do canto. Así como coñecementos previos do instrumento. Valorarase un dominio da lingua italiana, tanto aplicada ao canto como en conversa básica e a súa fonética.

Os aspirantes virán acompañados do seu pianista.

Presentarán unha copia das partituras ao tribunal examinador.

Probos de acceso 3º de grao profesional

Presentación dun programa de non menos de 20 minutos de duración, onde figuren obras de diferentes estilos do repertorio clásico. O tribunal seleccionará tres obras a interpretar polo alumno. Figurará obrigatoriamente algunha obra en lingua italiana.

Agás o oratorio as obras serán interpretadas de memoria.

Proba de lingua italiana.

Obras Orientativas

Canción de concerto española:

Cancións de Guridi, Falla, Albéniz, Rodrigo, Obradors, Selectos, etc. Cancións en calquera das linguas do estado: galego, vasco, catalán. Obras de Juan Montes, Rodolfo, Viro, Rogelio Groba, Andrés Gaos, etc.

Lied Alemán:

Lieder alemans de Schubert, Schumann, Mozart, Brahms, Strauss, etc.

Ópera:

Arias e dúos de ópera de Haendel, Mozart, Bellini, Puccini, etc.

Zarzuela - Teatro lírico español:

Romanzas e dúos de zarzuelas de compositores como: Literes, José de Nebra, Serrano, Soutullo e Vert, Barbieri, Moreno Torroba, etc.

Oratorio (música sacra en xeral):

Arias, dúos, tríos, etc., de oratorios, cantatas, motetes, misas, etc., de compositores como: Vivaldi, Bach, Haendel, Haydn, Mozart, etc.

Crterios de avaliación e cualificación

Para terceiro curso terase en conta o programa presentado. O dominio da respiración custo-diafragmática. A interpretación de cada estilo seleccionado así como a memorización das obras pertinentes. Dominio da lectura dun texto en lingua italiana, a súa tradución e conversa.

Os aspirantes virán acompañados do seu pianista.

Presentarán unha copia das partituras ao tribunal examinador.

Probos de acceso 4º de grao profesional

Presentación dun programa de non menos de 30 minutos de duración, que inclúa obras dos diferentes estilos do repertorio clásico, dous das cales serán números de conxunto (dúo, trío, etc.). O tribunal seleccionará catro obras a interpretar polo alumno.

Figurarán obrigatoriamente obras en lingua italiana e alemá.

Agás o repertorio sacro, as obras serán interpretadas de memoria.

Proba de linguas italiana e alemá (transcrición fonética dun breve fragmento en alemán, lectura e tradución dun texto en italiano).

Obras Orientativas

Canción de concerto española:

Cancións de Guridi, Falla, Albéniz, Rodrigo, Obradors, Selectos, etc. Cancións en calquera das linguas do estado: galego, vasco, catalán. Obras de Juan Montes, Rodolfo, Viro, Rogelio Groba, Andrés Gaos, etc.

Lied Alemán:

Lieder alemán de Schubert, Schumann, Mozart, Brahms, Strauss, etc.

Ópera:

Arias e dúos de ópera de Haendel, Mozart, Bellini, Puccini, etc.

Zarzuela - Teatro lírico español:

Romanzas e dúos de zarzuelas de compositores como: Literes, José de Nebra, Serrano, Soutullo y Vert, Barbieri, Moreno Torroba, etc.

Oratorio (música sacra en xeral):

Arias, dúos, tríos, etc., de oratorios, cantatas, motetes, misas, etc., de compositores como: Vivaldi, Bach, Haendel, Haydn, Mozart, etc.

Critérios de avaliación e cualificación

Terase en conta o programa presentado. O dominio postural, a respiración, a impostación. A interpretación de cada estilo seleccionado así como a memorización das obras pertinentes. Dominio da lectura e tradución dun texto en lingua italiana. Transcrición fonética e lectura dun texto en lingua alemá.

Os aspirantes virán acompañados do seu pianista.

Presentarán unha copia das partituras ao tribunal examinador.

Probos de acceso 5º de grao profesional

Presentación dun programa de non menos de 30 minutos de duración, que inclúa obras dos diferentes estilos do repertorio clásico cos seus recitativos. Dous das obras serán números de conxunto (dúo, trío, etc.). O tribunal seleccionará catro obras a interpretar polo alumno.

Agás o oratorio (repertorio sacro en xeral), as obras han de ser interpretadas de memoria.

Proba de linguas italiana e alemá.

Obras Orientativas

Canción de concerto española:

Cancións de Guridi, Falla, Albéniz, Rodrigo, Obradors, etc. Cancións en calquera das linguas do estado: galego, vasco, catalán. Obras de Juan Montes, Rodolfo, Viro, Rogelio Groba, Andrés Gaos, etc.

Lied Alemán:

Lieder alemáns de Schubert, Schumann, Mozart, Brahms, Strauss, etc.

Chanson francesa:

Cancións de concerto de Ravel, Fauré, Debussy, Hahn, etc.

Ópera:

Arias e dúos de ópera de Purcell, Haendel, Mozart, Bellini, Puccini, Verdi, Gluck, etc.

Zarzuela - Teatro lírico español:

Romanzas e dúos de zarzuelas de compositores como: Literes, José de Nebra, Serrano, Soutullo y Vert, Barbieri, Moreno Torroba, etc.

Oratorio (música sacra en xeral):

Arias, dúos, tríos, etc., de oratorios, cantatas, motetes, misas, etc., de compositores como: Vivaldi, Bach, Haendel, Haydn, Mozart, etc.

Criterios de avaliación e cualificación

Para quinto curso terase en conta o programa presentado, valorando a dificultade técnica do mesmo. O dominio da técnica vocal e a súa aplicación. Conciencia corporal. A interpretación de cada estilo seleccionado así como a memorización das obras pertinentes. Dominio da lectura, normas de pronuncia e tradución dun texto e italiano.

Transcipción fonética e lectura dun texto en lingua alemá.

Os aspirantes virán acompañados do seu pianista.

Presentarán unha copia das partituras ao tribunal examinador.

Probos de acceso 6º de grao profesional

Presentación dun programa de corenta minutos de duración, que inclúa obras dos diferentes estilos do repertorio clásico cos seus recitativos. Dous das obras serán números de conxunto (dúo, trío, etc.). O tribunal seleccionará cinco obras a interpretar polo alumno.

Figurarán obras en castelán, italiano, alemán, francés e inglés. Agás o oratorio, as obras serán interpretadas de memoria.

Proba de idiomas: alemán, italiano, inglés e francés.

Obras Orientativas

Canción de concerto española:

Cancións de Guridi, Falla, Albéniz, Rodrigo, Obradors, Selectos, etc. Cancións en calquera das linguas do estado: galego, vasco, catalán. Obras de Juan Montes, Rodolfo, Viro, Rogelio Groba, Andrés Gaos, etc.

Lied Alemán:

Lieder alemán de Schubert, Schumann, Mozart, Brahms, Strauss, etc.

Chanson francesa:

Cancións de concerto de Ravel, Fauré, Debussy, Hahn, etc.

Ópera:

Arias e dúos de ópera de Purcell, Haendel, Mozart, Bellini, Puccini, Verdi, Gluck, etc.

Zarzuela - Teatro lírico español:

Romanzas e dúos de zarzuelas de compositores como: Lleras, José de Nebra, Serrano, Soutullo y Vert, Barbieri, Moreno Torroba, etc.

Oratorio (música sacra en xeral):

Arias, dúos, tríos, etc., de oratorios, cantatas, motetes, misas, etc., de compositores como: Vivaldi, Bach, Haendel, Haydn, Mozart, etc.

Criterios de avaliación e cualificación

Valorarase o programa presentado e a dificultade técnica do mesmo. O dominio da técnica vocal e a súa aplicación. Conciencia corporal. A interpretación dos diferentes estilos. A memorización das obras correspondentes. Dominio das catro linguas aplicadas ao canto: lectura en lingua italiana, alemá, francesa e inglesa; normas de pronuncia; tradución de breves textos. Transcrición fonética.

Os aspirantes virán acompañados do seu pianista.

Presentarán unha copia das partituras ao tribunal examinador.

8.3 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Para acceder á solicitude de presentación a premio de fin de grao o alumno deberá ter obtido unha cualificación media de 8-9 nas asignaturas de Canto e Música de Cámara, ao longo do curso, cunha regularidade que demostre o progreso no aprendizaxe, a realización do repertorio do curso coa calidade esixida na programación e a participación nos concertos/audicións organizadas polo departamento.

Criterios técnicos e interpretativos:

- Utilizar o esforzo muscular e a respiración axeitada as esixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Evidenciar unha madurez técnica e musical sobresainde para interpretar un recital de, alomenos trinta minutos, con obras de estilos variados, cunha dificultade técnica e musical meritoria de un Galardón á Excelencia, mantendo unha extraordinaria calidade interpretativa ao longo de todo o recital.
- Trascender os aspectos técnicos para acadar unha transmisión musical, a través dun discurso musical emanado do propio intérprete, e tendo como base o texto.
- Interpretar de memoria algunha das obras do programa.
- Interpretar o programa có acompañamento requerido para cada obra.
- Coñecer e aplicar con solvencia o protocolo de concerto e as convencións interpretativas.
- Farase constar no programa a “obra obrigada”.

Táboa de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais.

<p>Texto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dificultde da obra - Fidelidade á partitura - Memoria 	<p>10%</p>	
<p>Ritmo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Precisión - Exactitude rítmica - Tempo 	<p>20%</p>	
<p>Musicalidade:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estilo - Expresión - Fraseo - Carácter - Posta en escea 	<p>30%</p>	
<p>Técnica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Articulación - Son - Afinación - Respiración - Posición 	<p>40%</p>	
<p>Resultado final do cotexo</p>		